
[2020-38-RE](#)

Causa 2020-38-RE

(De Rosselló Piera c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 235-2020. Recurs d'empara

Aute del 13 de juliol del 2020

BOPA núm. 92, del 22 de juliol del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de maig del 2020, per la representació processal del Sr. Santiago De Rosselló Piera mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la providència del 8 de gener del 2020 i l'aute del 24 de gener del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, i contra l'aute del 14 d'abril del 2020, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets al secret professional, a la intimitat i al secret de les comunicacions, reconeguts, respectivament, als articles 12, 14 i 15 de la Constitució, així com per la vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la mateixa norma, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que acordi que la via de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials en defensa dels drets fonamentals vulnerats és procedent i correcta. Així mateix, demana que per tal de fer cessar les vulneracions denunciades ordeni que s'extregui de la causa la documentació incorporada que afecta el recurrent, previ requeriment a totes les parts del procediment que la posseeixin;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una causa seguida per un presumpte delictes major de blanqueig de diners, en el seu tipus qualificat, en ser els fets comesos en grup organitzat en establiment bancari i de manera

habitual, el 8 de gener del 2020, el magistrat ponent de la causa va dictar una providència mitjançant la qual decidia incorporar a aquesta causa l'informe complementari del 19 de desembre del 2019 elaborat per la UIFAND juntament amb l'informe i els documents annexos i donar-ne trasllat a les parts als efectes del seu coneixement.

1.2. Considerant que entre aquesta documentació hi havia informació que vulnerava els drets al secret professional, a la intimitat i al secret de les comunicacions del seu client, la representació processal del Sr. Santiago De Rosselló Piera va interposar "*un procediment urgent i preferent*" per la defensa dels seus drets, mitjançant la interposició d'un incident de nul·litat d'actuacions.

1.3. El 24 de gener del 2020, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què decidia no admetre a tràmit el procediment anteriorment esmentat.

1.4. La representació processal del Sr. Santiago De Rosselló Piera va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 14 d'abril del 2020, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava aquest recurs d'apel·lació i confirmava íntegrament l'aute del Tribunal de Corts impugnat.

1.5. El 5 de maig del 2020, la representació processal del Sr. Santiago De Rosselló Piera va interposar un recurs d'empara contra la providència del 8 de gener del 2020 i l'aute del 24 de gener del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, i contra l'aute del 14 d'abril del 2020, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets al secret professional, a la intimitat i al secret de les comunicacions, reconeguts, respectivament, als articles 12, 14 i 15 de la Constitució, així com per la vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent fonamenta el seu recurs d'empara en la vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a un procés degut (article 10 de la Constitució) i en la dels drets al secret professional, a la intimitat i al secret de les comunicacions (articles 12, 14 i 15, respectivament, de la Constitució).

- El 7 de gener del 2020, el Ministeri Fiscal va presentar un informe que incorporava correus electrònics d'extreballadors de la BPA, entre els quals es trobava el recurrent, i que havien estat obtinguts per l'AREB sense consentiment. El Tribuna de Corts els va incorporar a la causa mitjançant la providència del 8 de gener del 2020.

Pel fet de tractar-se de comunicacions "*secretas*" seves, aquestes no es poden incorporar a la causa, perquè provenen d'un altre procés, i menys sense autorització i mitjançant providència, fet que vulnera els drets al secret de les comunicacions, al secret professional i a la intimitat.

- Al·lega que, a més dels drets fonamentals que entén vulnerats, també s'ha infringit el dret a un procés degut, ja que la providència del 8 de gener del 2020 del Tribunal de Corts contravé la doctrina d'aquest Tribunal (veg. la sentència del 15 de març del 2019, recaiguda en la causa 2018-63-RE) que requereix una valoració judicial de proporcionalitat i la justificació de la incorporació documental.

A més, pel fet de tractar-se de drets fonamentals, caldria una previsió legal que actualment no existeix en el Codi de procediment penal. En aquest cas, manca l'acte motivat per a l'obtenció d'origen dels correus i, posteriorment, per a la seva incorporació a la causa.

- Pel que fa a la tramitació de l'incident de nul·litat (el recurrent parla de procediment urgent i preferent), tant el Tribunal de Corts com la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per tal com s'impugnava una providència, van entendre que aquest no es podia tramitar per la via del 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, perquè una providència no té caire de resolució definitiva. D'aquesta manera s'ha impedit la doble instància en el procediment urgent i preferent i se li barra el pas al Tribunal Constitucional (articles 41 de la Constitució i 6 de la Llei qualificada de la Justícia).

- Assenyala que existeix una doctrina contradictòria de la Sala Penal mateixa, la qual cosa fa necessari que aquest Tribunal Constitucional es pronunciï, a la vegada que destaca que va interposar un procediment urgent i preferent, el qual s'ha de substanciar en dues instàncies. Afegeix que no es pot considerar que la providència sigui una decisió interlocutòria, de manera que la via de l'article 18 *quater* és procedent per tal de poder arribar al Tribunal Constitucional.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que acordi que la via de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials en defensa dels drets fonamentals vulnerats és procedent i correcta. Així mateix, demana que per tal de fer cessar les vulneracions denunciades ordeni que s'extregui de la causa la documentació incorporada que afecta el recurrent, previ requeriment a totes les parts del procediment que la posseeixin.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal considera que l'acte del 24 de gener del 2020, dictat pel Tribunal de Corts, que no admet a tràmit el procediment urgent i preferent (article 41.1 de la Constitució), en relació amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, està perfectament fonamentat en Dret.

- Declara que una interpretació lògica i teleològica de la nova normativa comporta que les vulneracions dels drets fonamentals produïdes en el si del procés s'han d'articular pels recursos ordinaris, i en tractar-se d'una resolució no ferma, en el sentit de no definitiva, la via adequada és l'article 18 *ter*. Com que la providència solament estableix la incorporació de documentació a la causa, estem davant d'una resolució que no posa fi al procés, segons la doctrina del Tribunal Superior de Justícia i del Tribunal Constitucional, de manera que la via del 18 *quater* no és idònia i la inadmissió a tràmit *a limine* per part del Tribunal de Corts és conforme al dret vigent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. La primera qüestió que aquest Tribunal Constitucional ha d'examinar, abans de poder endinsar-se en l'estudi dels diferents motius que fonamenten el recurs d'empara interposat, és l'àmbit objectiu de la seva competència.

Aquesta qüestió es troba regulada a l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, en la nova redacció atorgada per la Llei 14/2018, del 18 d'octubre, del Codi de procediment civil, que determina, pel que aquí interessa, que el recurs d'empara s'interposa contra les sentències que en fase de recurs desestimen les demandes presentades en el marc d'un procediment urgent i preferent, els autes que desestimen o no admeten en fase de recurs els incidents de nul·litat, els quals també es configuren com un procediment urgent i preferent, o les resolucions judicials fermes dictades pel Tribunal Superior de Justícia (a les quals aquest Tribunal ha afegit les resolucions judicials fermes del Tribunal de Corts, vegeu l'auto del 8 d'abril del 2019, recaigut en la causa 2019-19-RE), encara que no s'hagi interposat un incident de nul·litat.

3.3. Cal afegir que la part recurrent es refereix al procediment urgent i preferent interposat contra la providència del Tribunal de Corts del 8 de gener del 2020, quan, en realitat, es tracta d'un incident de nul·litat articulat envers aquesta.

És cert que la recent reforma de l'article 6 de la Llei qualificada de la Justícia, segons la disposició final tercera de la Llei 14/2018, del 18 d'octubre, configura, quant a la seva natura, l'incident de nul·litat com un procediment urgent i preferent (article 6.3 de la Llei qualificada esmentada). Però, no obstant això, es tracta de processos diferents –i així ho hem indicat, recentment en l'auto del 19 de maig del 2020, recaigut en la causa 2020-12-RE.

La vulneració dels drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, excepte els drets recollits en el seu article 10, es tutelen per un procediment urgent i preferent que se substancia en dues instàncies, d'acord amb la Llei transitòria de procediments judicials (article 6.2 de la Llei qualificada de la Justícia).

En canvi, si la vulneració dels drets reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, inclosa la de l'article 10, s'ha produït en el marc d'un procés judicial, aquests drets són tutelats pels tribunals per mitjà de l'incident de nul·litat que regula la Llei transitòria de procediments judicials (article 6.3 de la Llei qualificada de la Justícia).

3.4. Traslladades aquestes consideracions a aquest cas, el recurrent imputa la vulneració del seu dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a un procés degut (article 10 de la Constitució) i la dels drets al secret professional, a la intimitat i al secret de les comunicacions (articles 12, 14 i 15, respectivament, de la Constitució) a la providència del Tribunal de Corts del 8 de gener del 2020, que incorporava diversos documents personals al procés seguit contra ell. I, alhora, impugna l'auto del Tribunal de Corts del 24 de gener del 2020, que inadmetia a tràmit el procediment urgent i preferent (en realitat, l'incident de nul·litat) i l'auto de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 14 d'abril del 2020, que desestimava el recurs d'apel·lació.

Resta clar, per tant, que la vulneració dels seus drets fonamentals que eventualment s'hagués pogut produir, hauria tingut lloc en el si del procés judicial, de manera que allò que resultava procedent no era la interposició d'un procediment urgent i preferent, sinó la d'un incident de nul·litat contra la providència esmentada del Tribunal de Corts del 8 de gener del 2020.

3.5. Arribats a aquest punt, les vies processals per demanar la nul·litat de les resolucions judicials es contenen, en allò que aquí interessa, en els articles 18 *ter* i *quater* de la Llei transitòria de

procediments judicials.

L'article 18 *ter* regula el procediment relatiu a la nul·litat de les resolucions judicials no fermes. Extrem que aquest Tribunal Constitucional ha tingut ocasió de perfilar i de precisar en el sentit d'indicar que fa referència a aquelles resolucions dictades durant el procediment (conegudes com a "*interlocutòries*") i que no el resolen de manera definitiva. En canvi, l'article 18 *quater* preveu l'incident de nul·litat contra les resolucions definitives, ja siguin quant al procés o quant al fons, i que han guanyat fermesa.

Respecte de les primeres no es vulnera el dret a la doble instància del procediment urgent i preferent, ni s'obsta el coneixement del recurs d'empara per part del Tribunal Constitucional, com expressa el recurrent, sinó que, en tractar-se de resolucions dictades durant la tramitació del procés i sense caire definitiu, s'admet que es pugui interposar l'incident de nul·litat per la via de l'article 18 *ter*. Però, no s'obstaculitza el dret a la jurisdicció quan no s'admet o es desestima, ja que el recurs es preveu però en una fase posterior: quan es dicta la resolució definitiva (article 18 *ter*, apartat tercer).

En aquest cas, pel que s'ha exposat, cal concloure que la llera processal escollida ha estat inadequada, perquè una providència que admet incorporar documentació al procés no pot ser considerada, ni des del punt de vista processal, ni des del punt de vista del fons de l'afer, com a una resolució definitiva, de manera que s'ha de considerar la manca de competència objectiva d'aquest Tribunal Constitucional per resoldre en aquest moment la qüestió plantejada (article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional en relació amb els articles 18 *ter* i *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials i l'article 6 de la Llei qualificada de la Justícia).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-38-RE interposat per la representació processal del Sr. Santiago De Rosselló Piera contra la providència del 8 de gener del 2020 i l'aute del 24 de gener del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, i contra l'aute del 14 d'abril del 2020, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de juliol del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Jean-Yves Caullet
Magistrat